Parlamentul European
2014-2019

TEXTE ADOPTATE

P8_TA(2018)0375

Deteriorarea libertății mass-mediei în Belarus, în special în cazul Charter 97

Rezoluţia Parlamentului European din 4 octombrie 2018 referitoare la deteriorarea libertății mass-mediei în Belarus, în special în cazul Charter 97 (2018/2861(RSP))

Parlamentul European,

– având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Belarus,

– având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului și toate convențiile în domeniul drepturilor omului la care Belarus este parte semnatară,

– având în vedere articolul 135 alineatul (5) și articolul 123 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât în februarie 2016 UE a ridicat cele mai multe dintre măsurile sale restrictive împotriva unor funcționari și entități juridice din Belarus, ca gest de bunăvoință care urmărește inițierea unei politici de angajament pentru a încuraja țara să își respecte principiile drepturilor omului, ale democrației și ale statului de drept;

B. întrucât UE a reiterat în mod repetat faptul că relațiile dintre UE și Belarus se pot dezvolta în continuare odată ce se bazează pe încredere și pe valorile democrației, statului de drept și libertăților fundamentale;

C. întrucât politicile actuale din Belarus subminează aceste valori și, prin urmare, împiedică UE să ofere o mai mare participare a Republicii Belarus la Parteneriatul estic și relații mai strânse, sau să semneze prioritățile parteneriatului UE-Belarus;

D. întrucât situația libertății mass-mediei și a libertății de exprimare continuă să se deterioreze în Belarus, fapt evidențiat de hărțuirea gravă a portalurilor de știri independente și a jurnaliștilor, precum cazul „BelTA”;

E. întrucât autoritățile din Belarus au inițiat recent un val de hărțuire polițienească și intimidare a jurnaliștilor;

F. întrucât Reporteri fără Frontiere a ajuns la concluzia că în 2017 au fost arestați peste 100 de jurnaliști, în special în timp ce relatau privind protestele de opoziție; întrucât hărțuirea jurnaliștilor independenți care lucrează pentru organe de presă independente

cu sediul în străinătate, care nu pot obține acreditare, a atins niveluri fără precedent;

G. întrucât site-ul principal de ştiri independent Charter 97.org, care se concentrează pe drepturile omului şi pe cauze de opoziție şi este denumit după Carta 97, o declarație din 1997 care face apel la democrație în Belarus, care a fost semnată de jurnaliști, de politicieni din opoziție şi de activiști în materie de drepturi, a fost obligat să se mute la Varşovia, Polonia, unde îşi desfăşoară activitatea din 2011, după ce a fost blocat de mai multe ori de autoritățile belaruse, birourile sale fiind percheziționate de două ori de poliție, iar echipamentul său fiind confiscat în acelaşi an;

H. întrucât, începând cu 24 ianuarie 2018, accesul la site-ul Charter 97 este blocat pe teritoriul statului Belarus pe perioadă nedeterminată, fără proces şi cu acuzații vagi privind „amenințări la adresa intereselor naționale”; întrucât, potrivit redactorului-şef al Charter 97 Natalia Radina, în luna următoare blocării, numărul vizitatorilor din Belarus ai site-ului Charter 97 a scăzut cu 70 %;

I. întrucât doamna Radina a primit amenințări cu moartea;

J. întrucât la data de 16 aprilie 2018, autoritățile ruse au blocat, de asemenea, accesul la site-ul Charter 97 pe teritoriul Federației Ruse;

K. întrucât fondatorul Charter 97, Aleh Byabenin, a fost găsit spânzurat în casa sa din apropiere de Minsk în septembrie 2010; întrucât Pavel Şeremet, născut în Belarus, purtător de cuvânt al organizației din spatele Charter 97, a fost ucis într-un atentat cu maşină capcană în Kiev, capitala Ucrainei, în iulie 2016;

L. întrucât, la începutul lunii august 2018, autoritățile din Belarus au percheziționat birourile editoriale din mai multe organe de presă independente din Belarus începând cu Tut.by, urmate de percheziții ale BelaPAN, realty.by, Belaruskaya Navuka şi Kultura; întrucât perchezițiile au condus la arestări şi detenții ale jurnaliştilor, inclusiv a redactorului-şef al Tut.by, fiind acuzați că au accesat şi au utilizat ilegal informații online furnizate de agenția de presă deținută de stat BelTA;

M. întrucât la 7 august 2018, Comitetul de anchetă al statului Belarus a inițiat un caz penal în temeiul articolului 349 alineatul (2) din Codul penal, pasibil de pedeapsa cu doi ani de închisoare (accesul ilegal la informații online în afara intereselor personale, care a cauzat prejudicii substanțiale) împotriva jurnaliştilor şi redactorilor unui număr de resurse online şi a arestat 18 jurnaliști, dintre care şapte au fost deținuți timp de trei zile ca suspecți; întrucât au existat cazuri în care s-au exercitat presiuni asupra jurnaliştilor şi a rudelor acestora şi în care aceştia au fost obligați să coopereze cu serviciile de informații şi cu poliția;

N. întrucât cele mai recente modificări aduse Legii privind mass-media, adoptate în iunie 2018, extind controlul guvernului la organele mass-media online; întrucât modificările, care vor intra în vigoare la 1 decembrie 2018, vor crea şi alte obstacole birocratice pentru site-urile care doresc să se înregistreze ca organe mass-media online oficiale;

O. întrucât site-urile care, în pofida noii legislații, aleg să nu se înregistreze sau nu îndeplinesc noile criterii, nu primesc acreditarea cu instituțiile guvernamentale, determinând o cenzurare în continuare a presei; întrucât atât organele mass-media online înregistrate, cât şi cele neînregistrate vor fi obligate să înregistreze numele

persoanelor care trimit comentarii; întrucât deținătorii de organe mass-media online înregistrate vor fi, de asemenea, responsabili din punct de vedere juridic pentru conținutul acestor comentarii;

P. întrucât noua legislație va impune ca autorii tuturor postărilor și comentariilor din cadrul forumurilor online să fie identificați, iar proprietarii site-urilor să fie moderatorii comentariilor respective;

Q. întrucât Raportorul special al ONU privind situația drepturilor omului în Belarus, Miklós Haraszti și Reprezentantul OSCE pentru libertatea mass-media, Harlem Désir și-au exprimat opinia că aceste modificări legislative reprezintă o restricție inacceptabilă a libertății de exprimare și a accesului la informații;

R. întrucât Belarus se situează pe locul 155 în Indicele mondial al libertății presei realizat de Reporteri fără Frontiere din 2017, care evaluează, în fiecare an, nivelul libertății presei din 180 de țări;

S. întrucât, de la începutul anului 2018, jurnaliștii din Belarus, al căror drept de colectare, stocare și difuzare a informațiilor este garantat prin Constituție, au fost amendați de peste 70 de ori pentru cooperarea cu mass-media străină fără acreditare, amenzile totalizând peste 60 000 BYN; întrucât articolul 22.9 din Codul încălcărilor administrative a devenit un instrument eficient de hărțuire a jurnaliștilor independenți și a organelor mass-media precum Belsat TV, care își desfășoară activitatea în Polonia din 2011;

T. întrucât Belarus rămâne singura țară din Europa care aplică încă pedeapsa capitală;

U. întrucât anumite categorii de persoane sunt închise și deținute arbitrar în mod fals, le este refuzat accesul la îngrijiri adecvate și contactul cu familiile lor atunci când se află în detenție, sunt supuse violenței fizice și psihologice organizate de stat, urmăririi penale și condamnării pe bază de acuzații eronate și false, sancțiunilor financiare disproporționate, sancțiunilor administrative și altor forme de represiune din partea autorităților din Belarus; întrucât aceste categorii includ deținuți politici (în special Mikhail Zhamchuzhny și Dzmitry Paliyenka), oponenți politici cunoscuți, activiști în domeniul drepturilor omului, actori ai societății civile, activiști în domeniul mediului și din cadrul organizațiilor neguvernamentale și al organizațiilor societății civile, bloggeri independenți, jurnaliști și redactori, protestatari pașnici din toate categoriile sociale și, în special, activiști ai unor sindicate independente (cu precădere Henadz Fiadynich și Ihar Komlik),

1. condamnă cu fermitate hărțuirea și detenția repetată a jurnaliștilor și a mass-mediei independente din Belarus; îndeamnă autoritățile să pună capăt oricărei hărțuiri judiciare, intimidări și amenințări împotriva jurnaliștilor și a mass-mediei independente și să permită funcționarea liberă a tuturor portalurilor de știri;

2. consideră inacceptabilă blocarea site-ului de știri Charter 97 de către autoritățile din Belarus, începând din ianuarie 2018; își reiterează solicitarea adresată autorităților din Belarus de a ridica imediat și fără restricții restricțiile impuse asupra accesului la internet pe site-ul de știri în Belarus;

3. condamnă cu fermitate modificările adoptate la legislația privind mass-media, care sunt

utilizate pentru a înăspri controlul asupra internetului; își reiterează preocuparea puternică cu privire la înrăutățirea situației site-urilor web independente și de opoziție, precum și situația organelor mass-media și a jurnaliștilor din Belarus;

4. consideră că mass-media independentă nu constituie o amenințare pentru autorități, ci este mai degrabă un element important pentru sistemul de echilibrare și de control și, prin urmare, ar trebui să fie considerată de către guvern drept un partener critic potențial și nu drept un inamic;

5. regretă faptul că Belarus își continuă politica represivă și nedemocratică împotriva jurnaliștilor, a avocaților, a activiștilor politici, a apărătorilor drepturilor omului, a actorilor din societatea civilă, a sindicaliștilor și a altor părți, care sunt considerați o amenințare la adresa clasei politice; subliniază că astfel de reprimări împiedică o relație mai strânsă cu UE și o participare mai largă în cadrul Parteneriatului estic;

6. își reiterează apelul adresat autorităților belaruse de a consolida respectarea principiilor democratice, a statului de drept, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, inclusiv respectarea jurnalismului obiectiv și imparțial, în conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu instrumentele internaționale și regionale în domeniul drepturilor omului ratificate de Belarus;

7. invită instituțiile UE să includă în prioritățile parteneriatului UE-Belarus o trimitere puternică la independența mass-mediei, la libertatea de exprimare și la libertatea de întrunire; invită Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și statele membre să se asigure că programele de asistență ale UE și alte forme de cooperare bilaterală, inclusiv asistența financiară, sunt legate de pași clari și concreți în direcția democratizării și deschiderii, inclusiv reforma electorală cuprinzătoare și respectarea deplină a libertății mass-mediei;

8. invită SEAE și Comisia să își continue sprijinul acordat organizațiilor societății civile din Belarus și din străinătate; subliniază, în acest context, că este necesar să fie sprijinite toate sursele independente de informare a societății din Belarus, inclusiv difuzarea de emisiuni în limba belarusă și cele din străinătate, cum ar fi Charter 97 și Belsat TV;

9. invită Vicepreședinta Comisiei/Înalta Reprezentantă a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate să monitorizeze îndeaproape situația libertății mass-mediei în Belarus, în colaborare cu raportorul permanent al Organizației Națiunilor Unite pentru Belarus;

10. îndeamnă autoritățile din Belarus să permită funcționarea deplină și neîngrădită a organizațiilor publice și politice și să abroge articolul 193/1 din Codul penal care limitează libertățile de întrunire pașnică și de asociere;

11. solicită ferm eliberarea imediată și necondiționată a prizonierilor politici Mikhail Zhamchuzhny și Dzmitry Paliyenka și reabilitarea completă a tuturor foștilor deținuți politici; solicită autorităților să permită tuturor sindicatelor independente să își joace rolul central și legitim în cadrul societății civile fără restricții; regretă condamnarea, la 24 august 2018, a lui Henadz Fiadynich și Ihar Komlik, activiști din sindicatul independent REP, la patru ani de libertate restricționată;

12. salută activitatea desfășurată de actualul raportor special al ONU privind situația

drepturilor omului în Belarus, Miklós Haraszti, și atrage atenția succesorului său, Anaïs Marin, cu privire la multitudinea de abuzuri de putere, îngrădiri ale libertăților individuale și colective și reprimarea societății civile, a sindicatelor și a mass-mediei independente, astfel cum sunt identificate în mod clar în rapoartele dlui Haraszti;

13. invită, în acest sens, autoritățile din Belarus să recunoască mandatul raportorului special al ONU privind situația drepturilor omului în Belarus, fără întârziere, iar Comisia, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare să condiționeze oferirea oricărei alte asistențe financiare sau tehnice pentru Belarus de circumstanțele prezentate mai sus, menținând, în același timp, capacitatea UE de a finanța în mod direct societatea civilă din Belarus;

14. este în continuare preocupat de construirea unei centrale nucleare la Ostroveț; ia act de raportul privind testele de rezistență și recomandările publicate la 3 iulie 2018 și solicită ca aceste recomandări privind testele de rezistență să fie implementate ca o condiție pentru orice progrese suplimentare în cooperarea dintre UE și Belarus, în special în ceea ce privește semnarea priorităților parteneriatului dintre UE și Belarus;

15. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, precum și președintelui și guvernului Republicii Belarus.